*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. No. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го СЕРПНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 20, 1959 Ч. 160. VOL. LXVI.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ НОВИЙ МЕШКАНЕВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ

Вашингтон. — Під час свого засідання у вівторок дня 18-го серпня ц. р., Сенат затвердив новий проєкт мешканевого закону, що мав би змінити прийнятий востаннє Конґресом і непідписаний президентом Айзенгавером мешканевий законопроєкт. Затверджено новий законопроєкт 71 голосом проти 24 голосів. Відбулося це голосування після того, як Сенат відкинув пропозицію групи сенаторів відіслати справу мешканевого законопроєкту на повторний розгляд комісії, що у висліді ударемнило б схвалення мешканевого законопроєкту під час теперішньої сесії Конґресу. Пропозицію на направлення справи мешканевого законопроєкту для повторного розгляду в комісії подавав сенатор Воллес Ф. Беннетт, республіканець з Юта і вона була відкинена 67 голосами проти 28. Існує можливість, що Палата Репрезентантів переголосує прийнятий Сенатом законопроєкт, не відсилаючи його до банково-валютної комісії і не започатковуючи нових переслухань в цій справі. Прийнятий Сенатом законопроєкт передбачає асиґнування набагато меншої суми від тієї, що була пропонована у висоті 1,375,000,000 долярів в першому, непідписаному Президентом законопроєкті. Все ж таки, новий законопроєкт ще не цілком прийнятний для Президента, бо в ньому є чимало постанов, проти яких през. Айзенгавер заявився дуже рішуче у своїм посланні до Конґресу з приводу непідписання першого законопроєкту. Але в сенатських колах переконані, що през. Айзенгавер підпише новий законопроєкт, не зважаючи й на те, що провідник республіканської меншости, сенатор Еверет МекКінлі Дірксен з Іллиной, виступив із попередженням про можливість Президентового вето. Зокрема, на думку сен. Дірксена, цілком неприйнятлива постанова нового законопроєкту про будування приміщень для каледжів, яка передбачає „астрономічні суми" на ту ціль. Інші сенатори, в тому теж і видатні республіканці, виключають можливість вето. Прийнятий Сенатом новий законопроєкт передбачає 50 мільйонів на будову нових приміщень для каледжів, 50 мільйонів на позички для будування мешкальних домів для старших віком осіб, 630 мільйонів на програму віднови міст і рецпту на будову нових мешкальних 37,000-долярових об'єктів.

Губ. Рокефеллер відвідав през. Айзенгавера і відбув з ним розмову

Вашингтон. — Відвідини нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера в Білому Домі, що відбулися у вівторок 18-го серпня ц. р., викликали багато зацікавлення і коментарів у Вашингтоні, особливо ж з огляду на можливість кандидатури Рокефеллера на президента ЗДА. Рокефеллер відвідав през. Айзенгавера у Білому Домі і відбув з ним 45-хвилинну розмову. В пізнішій зустрічі з журналістами Рокефеллер заявив, що розмова стосувалася здебільша справ цивільної оборони і що інші теми і справи не мали поважного політичного характеру. Під час свого перебування у Вашингтоні, в зустрічах з політиками і в розмовах з журналістами губ. Рокефеллер не заторкував справи своєї евентуальної кандидатури у виборах 1960 року. Все ж таки, в політичних колах надають багато ваги і значення конференції Рокефеллера із сен. Стайлсом Бриджесом з Ню Гемпширу, головою сенатського республіканського політичного комітету. Темою цієї конференції мали бути правибори у стейті Ню Гемпшир, що відбудуться там уже в березні 1960 року. Під час правиборів Рокефеллер мусітиме вже виявити, чи він виставить свою кандидатуру проти віце-президента Ніксона чи ні. Бриджес підтримує кандидатуру Ніксона. Головним приводом зустрічі Айзенгавера з Рокефеллером уважають таки справу цивільної оборони, бо Рокефеллер є головою комісії для справ цієї оборони при конференції губернаторів.

В п'ятницю відбудеться офіційне проголошення Гаваїв 50-им стейтом ЗДА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер проклямує в п'ятницю цього тижня формально Гаваї 50-им стейтом З'єдинених Держав Америки. Відбудеться це проголошення 21-го серпня о год. 4-ій після полудня. Цього дня през. Айзенгавер вернеться з Ґеттисбурґу до Вашинґтону і підпише в Білому Домі відповідну проклямацію і того ж самого дня буде опубліковане доручення Президента приготовити новий американський прапор уже із 50 зірками, офіційне вивішення якого відбудеться вперше в найближчому Дні Незалежности 4 липня 1960 р.

В АМЕРИЦІ

● **Губернатор Нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер** заявив, що він не буде активно змагатися за поставлення своєї кандидатури на президента ЗДА, але погодиться на евентуальну республіканську номінацію на кандидата, якщо вважатиме, що він зможе причинитися успішно й конструктивно до розв'язки актуальних проблем нації.

● **Поштові інспектори** розшукують за поштовим мішком, що в таємничий спосіб зник з поштового уряду в Либерті, Н. Й. В мішку було 141,950 долярів. Були вони власністю Сулливанського Повітового Національного Банку і були призначені для Федерального Резервового Банку в Ню Йорку.

● **Перерва в подачі електричного струму** спаралізувала в понеділок 17-го серпня ц. р. на кілька годин увесь рух і життя в горішній частині Мангеттену в Ню Йорку. Яких пів-мільйона мешканців Ню Йорку були примушені перебувати в темноті без електрики від год. 3-ої по полудні до 10.50 ночі. Внаслідок недостачі струму був припинений частково теж і рух підземних поїздів.

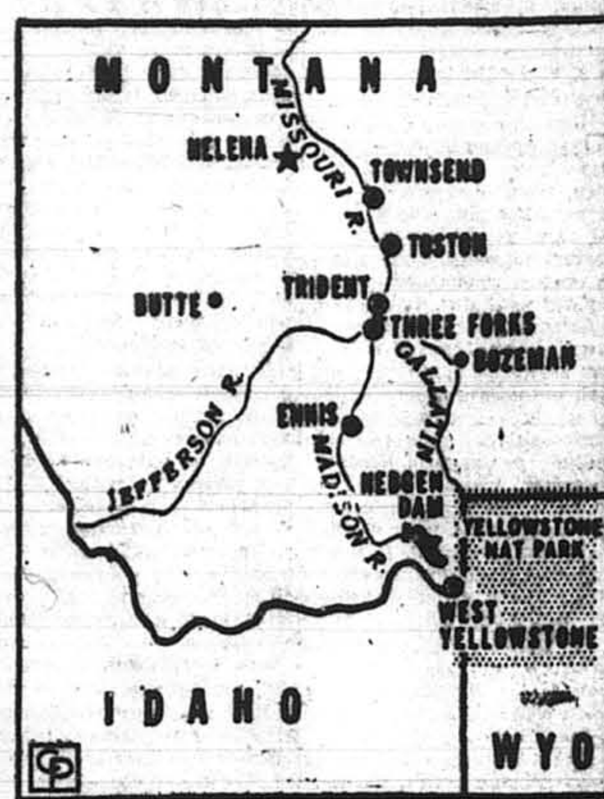
● **Директором Федерального Бюра Публічної Допомоги** призначено панну Кетрин Дікінсон Ґудвін. Згадане бюро має два більйони долярів річного обороту. Бюро підлягає адміністрації Соціяльного Забезпечення.

● **Американський амбасадор до Великої Британії Джан Гай** Вітні відбув у Ґеттисбурґу конференцію з през. Айзенгавером в справі його поїздки до Великої Британії. В нараді взяв участь теж пресовий секретар Білого Дому Джеймс Ц. Гаґерті, який саме вернувся з подорожі до Бонну, Парижу і Лондону, як теж син Президента майор Джан Айзенгавер.

● **Президент Айзенгавер** найменував нюйоркського адвоката Еріка Г. Гаґера правним дорадником державного департаменту. Це тановище відповідає ранзі асистента державного секретаря і вимагає затвердження Сенатом.

● **Головою Між-Американської Ради Оборони** найменовано ген. Л. Метюзона. Свої обов'язки почне ген. Метюзон виконувати з днем 15 вересня ц. р. Дотеперішнім головою цієї ради був ген. Л. Ц. Шепгерд, колишній командант Корпусу Морської Піхоти.

ВНАСЛІДОК ЗЕМЛЕТРУСУ В МОНТАНІ ЗГИНУЛИ ДЕСЯТКИ ЛЮДЕЙ

Мапка частини стейту Монтана, навіщеного землетрусом в днях 17-18 серпня. Головним осередком землетрусу був славний Єлловстонський Національний Парк й озеро Гебґен.

Вест Єлловстон, Монтана. — Вночі з 17 на 18 серпня і 18 серпня ранком область Монтани навістила серія землетрусів, у висліді чого під земними зсувами і на знищених дорогах були похоронені десятки людей, що таборували або перебували на вакаціях в цих околицях. В багатьох випадках мандрівники відтяті від світу і не мають можливости перебитися через прірви в землі і поруйновані дороги. Кількість убитих, згідно з дотеперішніми підрахунками, виносить уже 18 осіб, але їх буде набагато більше. Дуже багато також поранених. Особливе спустошення спричинив землетрус у Єлловстонському Національному Парку, де цілі акри скель і землі засипали поля таборування літників і постоїв авт. Посадник міста Енніс в Монтані Чарлз Бовер оцінює кількість убитих на 50 до 70 осіб. Поранених вивозять із загрожених місць гелікоптерами. Землетрус спричинив теж пошкодження великої греблі Гебґена на ріці Медісон і в хвилях озера Гебґен зникла ціла півмилева секція автостради. Представник Каліфорнійського Інститут Технології д-р Чарлз Ріхтер заявив, що, коли брати до уваги стейти Невада і Каліфорнію, то землетрус у Монтані був одним із найтяжчих землетрусів на протязі цілого сторіччя в історії 48 стейтів ЗДА. Внаслідок пошкодження греблі була загроза виливу вод із озера ГебҐен і залиття яру, в якому таборувало понад 150 осіб. В одному місці усунулася ціла половина 8,000-стопової гори. Продовжується інтенсивна рятункова акція.

Експлорер VI подає важливі дані про радіяцію в орбіті навколо землі

Сан Франціско. — Під час річної конвенції Вестерн Електронік Шов, що відбувається тут, представник Лябораторій для справ міжпланетної технології д-р Джордж Е. Мюллер поінформував присутніх про важливі наукові дані, встановлені з допомогою Експлорера VI, який уже на протязі 12 днів кружляє в орбіті Землі понад її бігунами. Згідно із цими даними широкий радіяційний т. зв. пояс Ван Аллена, що простягається понад атмосферою Землі, складається із багатьох наверствувань. Найнижча енергія в цім поясі виносить 200,000 електронних вольт. Ця наснаженість може бути небезпечною для людини, але при відповідним охоронним прикритті існує можливість перельоту ракети з людиною через цей радіяційний пояс, без загрози для людського життя. Під час конференції продемонстровано контактування з Експлорером VI, що в той час находився в леті на висоті 15,000 миль понад Африкою.

Головний секретар УНСоюзу відвідав Бервик, Па.

Бервик, Па. — Минулої суботи, 15-го серпня ц. р. головний секретар УНСоюзу, Ярослав Падох, відвідав союзову громаду в Бервику, пенсилвенійського стейту, яка гуртується в двох Відділах УНСоюзу, а саме у Відділі ч. 164 під проводом секретаря Івана Пугера та в Відділі ч. 333, очоленім одним з найстарших членів і секретарів УНСоюзу 82-літнім Іваном Боберським, стриєчним братом відомого організатора сокільського й спортового життя в Галичині, проф. Івана Боберського. Увечері того дня відбулися річні збори 164-го Відділу, на яких були приявні також деякі члени 333-го Відділу. На зборах обговорено важливіші загальні й відділові справи, зокрема ж питання, зв'язані зі 65-літнім ювілеєм УНСоюзу. Після доповіді гол. секретаря всі члени взяли участь у дискусії, головною метою якої було оживити життя Відділу. У висліді дискусії обрано нову Управу Відділу, до якої увійшли наступні особи: Іван Пугера — предсідник; Петро Ґелетій — заст. предсідника; п-і Анна Ясінська — фінан. секретар; п-і Стелла Пугер — рекорд. секретарка; Михайло Пуціль — касир та Іван Рол ст. — заступник касира. До Контрольної Комісії ввійшли Іван Цебрик і Гавриїл Минюк. Нова Управа, створена з найбільше заслужених і досвідчених союзовців, склала запевнення, що доложить всіх старань для того, щоб не тільки оживити життя Відділу, але й збільшити його членство. Всі члени Управи зобов'язалися допомагати новій секретарці в її праці. Зокрема колишній довголітній секретар Петро Ґелетій зобов'язався допомагати їй у приєднанні нових членів. Збори, які відбулися в залі місцевої гр. кат. церкви св. Кирила і Методія звеличав своєю приявністю місцевий парох о. д-р Іван Білянич.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ГЕРТЕР У САНТІЯГО

Американський амбасадор до Чіле Волтер Гов (праворуч) разом із державним секретарем Крістіяном А. Гертером під час одної із перерв у працях конференції міністрів закордонних справ Західньої Гемісфери.

Москва знову погрожує Америці

Лондон. — Московська радіовисильня передала у вівторок 18-го серпня зміст одної із статтей в останньому виданні газети — „Совєтський Флот.", в якій погрожується Америці можливістю нападу совєтських підводних човнів через Арктику. В статті сказано, що совєтські підводні човні можуть переплисти Арктику, заплисти до Гудсону і балістичними ракетами заатакувати Америку. В радіопередаванні зацитовано зі статті погрозу, щоб „ці люди зі смаком до агресії пам'ятали, що Арктичний океан не є внутрішнім озером З'єдинених Держав". Стаття в органі совєтської фльоти появилась безпосередньо після того, як адмірал А. А. Бирк, шеф морських операцій З'єдинених Держав висловив під час пресової конференції у Вашингтоні опінію, що Совєти можуть уже мати підводні човни, з яких можна вистрілювати балістичні ракети. В Америці над цим родом зброї ще переводяться тільки проби.

Китайські комуністи продовжують погром Тибету

Калькута, Індія. — З Тибету наспіли до Індії вісті, що китайські комуністи почали новий погром Тибету, заарештувавши Панчен Ляму під закидом, що він, подібно як раніше Даляй Ляма, якому пощастило втекти перед комуністичним арештом до Індії, організує збройне повстання проти комуністів. Панчен Ляму наставили самі комуністи після того, як Даляй Ляма відмовив їм послуху та втік перед їхніми репресіями. Тепер, сказано в повідомленнях, вже також і Панчен Ляма є під домашнім комуністичним арештом в палаці в Лхасса, де сконцентровані сильні відділи комуно-китайських військ.

„Хрущов зліквідував 5,000,000 українських селян . . ."

Американська преса, як і преса інших країн, продовжує широко коментувати недалекі вже відвідини совєтського диктатора Хрущова в цій країні, а в цих коментарях час від часу пригадується також і народовбивчу ролю Хрущова в Україні. Пригадку про відповідальність Хрущова за масову ліквідацію українців подибуємо також в коментарі Е. Ф. Томпкінса, надрукованому в нюйоркському „Ворлд Телеграм енд Сан" з 18-го серпня під багатомовним заголовком „Тримаймо сухим порох в наших порохівницях". Автор відкликається на заяву бувшого президента Герберта Гувера, який з нагоди своїх недавніх уродин перестерігав Америку, щоб не дала себе приспати совєтськими співіснувальними трюками, бо мир уже давно міг би бути запевнений, якщоб Москва виконала свої теперішні міжнародні зобов'язання. Говорячи про Хрущова, автор вважає, що він, вправді, „не має сталінського садизму", але тим не менше має на своєму сумлінні 5,000,000 виморених голодом українських селян та масакру мадярських повстанців.

Роман Придаткевич скомпонував симфонію „Мазепа"

Рочестер, Н. Й. — Цього літа, 5-го серпня, камерна оркестра Істмана під управою д-ра Фредерик Фенеля на симпозіюмі творів американських композиторів виконала симфонію українського композитора Романа Придаткевича п. з. Мазепа, аллеґро брілянте. Твір був прийнятий зі захопленням, а український композитор мусів два рази на сцені дякувати диригентові та публіці. Музику записано на магнетичну стрічку. Симфонія поки що не скомплетована, бо наш композитор працює над фіналом. Монументальний твір частинно оснований на історичних українських народних піснях, зв'язаних з особою Великого Гетьмана. Іван Придаткевич відомий широким колам американської і канадійської України як концертуючий скрипак і композитор творів в українському стилі. Від половини двадцятих років він тішиться успіхами та признанням американського і канадійського музичного світу. Попри три концерти в Тавн Голл в Ню Йорку, три в Арт Інституті в Дітройті, Німбал Голл Шикаґо, численних університетів, він також відбув три трансконтинентальні концертові подорожі. Придаткевич перебуває стало в Морей, Кентакі, де є професором музикології при Каледжі. Це Мазепинський Ювілей запалив визначного українського артиста до створення великого і важного твору в обсягу симфонічної оркестри. Треба згадати, що Придаткевич також приготовив музику до драми д-ра Єдвина Ларзона, твору в англійській мові п. з. „Мазепа". Симфонія „Мазепа" є четвертою симфонією Придаткевича. Його ж перша частина першої симфонії „З вершин та рівнин" (що представляє визвольну боротьбу) була виконана славним Леополдом Стоковським з великим успіхом і з почестями для українця - композитора.

Українська Хроніка

● **Поет Тодось Осьмачка** буде власноручно дедикувати свою книжку „Ротонда Душогубців", в українському й англійському виданнях, під час публічного продажу цих книжок, що відбудеться в суботу дня 22-го серпня ц. р. у книгарні „Сурма" при 7-ій вул. в Ню Йорку. Ціна українського видання 3 дол. й англійського 3.95. Ті, що живуть поза Ню Йорком можуть замовляти ці книжки поштою й одержать їх теж із дедикацією поета.

● **Шоста Конвенція Українського Т-ва Взаємної Помочі в Канаді** відбулася в днях 6 і 7 серпня ц. р. у Вінніпеґу. В конвенції взяло участь 46 уповноважнених делеґатів із 93 голосами. Новим президентом Т-ва обрано Івана Сирника і секретарями Василя Казанівського та Андрія Павлика.

КОНФЕРЕНЦІЯ В САНТІЯГО ЗАКІНЧИЛАСЬ ЗАСУДОМ ІНВАЗІЙ І ДИКТАТОРІВ

Сантіяго, Чіле. — Нагла конференція міністрів закордонних справ країн західньої гемісфери, що творять Організацію Американських Держав, закінчилась тут у вівторок 18-го серпня схваленням спільної т. зв. Сантіяґівської Декларації, в якій засуджується однаково, як диктаторські режими, так і революційні інвазії для їх повалення. Конференція тривала шість днів і була скликана спеціяльно для розгляду напруження в районі Карібського моря. В декларації, схваленій великою більшістю голосів, представники 21-ої американської держави погоджуються, що — „наявність анти-демократичних режимів становить порушення принципів, на яких заснована Організація Американських Держав та загрожує мирові і гармонії гемісфери", але при цьому також стверджують, що демократичного режиму не можна накидати силою революційної інвазії іншої країни. Конференція також схвалила, що вона повинна мати відповідні повновласті для протидіяння таким інвазіям, якщо б вони трапилися. У зв'язку з цим схвалено окрему резолюцію, якою надається спеціяльні тимчасові повновласті так званому Міжамериканському Мирному Комітетові Організації Американських Держав прослідкувати і посередничати в інвазіях революціонерів з одної країни на другу. Хоч в резолюції не називається поіменно поодиноких країн, але вона відноситься зокрема до таких країн, як Домініканська республіка і Куба та частинно також Нікараґва, Панама і Гаїті, в яких в останніх часах траплялися спроби інвазії повстанців. Державний секретар Крістіян Гертер, який, крім участи в спільній конференції, нараджувався ще й з кожним із 20 американських міністрів закордонних справ окремо, ствердив у заключному слові, що конференція мала „позитивний і конструктивний результат", що вона „вивигнула на денне світло ряд проблем, які стоять перед нами та запропонувала засоби для їхньої розв'язки", а Сантіяґівська Декларація і схвалені резолюції є — на думку Гертера — „видатні документи в історії міжамериканської співпраці". В Декларації, крім згаданих проблем, затор-кнено також потребу тіснішої господарської співпраці між американськими країнами, справу людських прав і подібне, а в резолюціях накреслено ряд напрямних для внутрішньої і зовнішньої політики американських країн. Вкороткі після підписання Декларації та заключних промов, міністри почали вертатись до своїх столиць. Державний секретар Гертер виїхав із Сантіяго назад до Вашингтону в середу 19-го серпня.

Представник Кастра приїхав по всьому

Сантіяго, Чіле. Через п'ять годин після закінчення конференції міністрів закордонних справ американських країн, що належать до Організації Американських Держав, приїхав на цю конференцію представник нового володаря Куби Фіделя Кастра, його рідний брат майор Равль Костро, який є тепер головним командантом кубинської армії та якого вважають за комунофіла. Кореспонденти стверджують, що кубинського представника прийнято в Чіле дуже холодно, або радше взагалі його не прийнято, він „тільки приїхав". Три члени кубинської делеґації, що їх вважають радше за особисту охорону Кастра, не мали потрібних подорожних документів і їх затримано під сторожею на летовиці. Кастро приїхав без запрошення.

Комуністи посилюють свій наступ на Ляос

Вієнтіяне, Ляос. — В останніх днях знову посилився наступ комуністичних партизан на це південно-азійське королівство, загрожуючи поважно новою „балканізацією" всього району. Комуністичні заворушення відбуваються в північній частині країни і їх ведуть вишколені в комуністичному Північному В'єтнамі партизани, між якими мають бути і північні в'єтнамці і також китайські комуністи. Більші комуністичні сили мають бути сконцентровані в сумежних з Ляосом прикордонних зонах Північного В'єтнаму і Китаю.

На американській виставці в Москві „розібрано" книжки

Москва. — Управління Американської Національної Виставки в парку Сокольнікі в Москві закрило минулого вівтірка, 18-го липня рухомий книжковий відділ на тій виставці з тієї простої причини, що там вже мало книжок залишилось. Більшість книжок „розібрали" совєтські відвідувачі виставки, для яких книжки становили одну з головних атракцій. Виставка потриває ще два тижні і з наближенням її кінця помітно збільшується однаково, як кількість відвідувачів, так і їх загальне зацікавлення. Пересічна кількість відвідувачів кожного дня тепер доходить до 100,000.

У СВІТІ

● **Ген. Георгій Грівас**, колишній провідник грецького підпілля на Кипрі, заявив у своїй промові до селян в області Епіру, поблизу альбанського кордону, що Греція не може довше жити під теперішнім режимом і що він готовий особисто, як треба буде, взяти владу у свої руки.

● **В Осака в Японії** почався страйк 85,000 бавовно - прядильних робітників, які покинули працю, вимагаючи збільшення заробітньої платні. Це перший після чотирьох років страйк у Японії.

● **Совєтські позики і кредити для комуністичного Китаю** досягли в рр. 1950 - 1957 суми 430 мільйонів долярів. Під час першої комунокитайської п'ятилітки совєтська допомога різного виду мала виносити 1,300,000,000 долярів. Такі числа встановила на підставі проведених студій і проголосила американська Асоціяція Національного Плянування.

● **Селім Гассан**, надзвичайний куратор Єгипетського Музею, виступив публічно з обвинуваченням проти кол. єгипетського короля Фарука у крадежі музейних цінностей і в перепродажі їх через одну із нюйоркських крамниць американським колекціонерам. З фондів музею забрано і продано закордон для короля понад 23,000 різних предметів.

● **Індійські комуністи** виступили у парляменті із закидом, що прем'єр Неру зрадив демократичним ідеалам і був виразником партійних тенденцій у справі з усуненням комуністичного уряду в Кералі.

● **З Ольденбурґу в Німеччині** повідомляють, що там ув'язнено за нелеґальні фінансові трансакції ген. Отто Ерниста Ремера, колишнього провідника нео - нацистичної німецької партії, створеної після війни. В липні 1944 року Ремер відіграв важливу ролю в ліквідації протигітлерівської змови.

● **Індійський уряд** запропонував, щоб Генеральне Зібрання ОН зайнялося під час своєї сесії, яка починається дня 15 вересня ц. р. справою „припинення нуклеарних і термонуклеарних випробувань".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕЗ ЗМІНИ

У деяких американських газетах підкреслюється з задоволенням, що після відвідин Ніксона в СССР і після офіційного запрошення Хрущова Айзенгавером до ЗДА й Айзенгавера Хрущовим до СССР, совєтська преса припинила ведену нею безупину знеславлювальну кампанію проти ЗДА, як держави і країни. Останнім часом можна було навіть читати чорним по білому, що совєтська преса „змінила тон" у відношенні до ЗДА і починає стосувати пристойні манери до всього, що американське.

Тим часом, при систематичному й уважливому перегляді совєтської преси, можна ствердити об'єктивно, що про ніяку зміну совєтського ставлення до З'єдинених Держав Америки говорити не приходиться. Напади на ЗДА в совєтських газетах може зменшилися кількісно, але не змінилися ні на волос своїм загостренням і нахабністю. Не припиняла друкувати дискримінаційних супроти ЗДА матеріялів совєтська преса навіть під час відвідин Ніксона, атакуючи дуже часто й самого віце-президента за цілком видумані його виступи чи вислови, не зважаючи на те, що був він офіційним гостем совєтської держави.

Так, наприклад, московська „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, надрукувавши 7 серпня на першій сторінці „посланія" Клима Ворошилова і Нікіти Хрущова до през. Айзенгавера, в яких висловлюється „прізнательность" за передані їм Ніксоном „любезні листи", в цьому ж самому числі вмістила статтю ТАСС під наголовком „Жалюгідна дійсність перевертає „розумну" машину" з ревеляціями про . . . неопубліковані досі „факти лінчування негрів у ЗДА". ТАСС стверджує, що, мовляв, тільки від 1955 р. було не менше, як 18 випадків лінчування негрів, і що таких випадків мусіло бути більше у . . . „віддалених районах ЗДА". Для доказу ТАСС наводить факти, які з лінчуванням не мали нічого спільного. Закінчується стаття ТАСС ствердженням, що спричинники лінчів залишаються здебільша непокараними, бо американські суди їх з-правила виправдують.

Через два дні із подібною дискримінаційною статтею проти ЗДА виступили „Ізвєстія", що є органом „рад депутатів трудящих СССР", значить, офіційним органом совєтського уряду. В числі з 9 серпня ц. р. надрукували „Ізвєстія" розповідь нібито одного кол. мадярського втікача про його перебування у З'єдинених Державах Америки п. н. „Втрачені ілюзії". Згідно з цією розповіддю у ЗДА „добре жити тільки тим, хто має порядний маєток". Цей „мадярський утікач" договорився до того, що вся опіка над утікачами була брехнею, бо американці спроваджували втікачів спеціяльно для того, щоб експлуатувати їх працю.

Тон цих і багатьох інших матеріялів, друкованих у сов. пресі, доказує, що в ставленні Совєтів до З'єдинених Держав Америки не змінилося нічого. Яким забріханим та дискримінаційним для ЗДА воно було досі, таким і залишилося, не зважаючи на запрошення Хрущова до ЗДА і на всі офіційні заяви в цій справі.

Характеристичним прикладом зневажливого ставлення совєтського уряду до З'єдинених Держав Америки можуть бути й виступи самого Хрущова, голови совєтського уряду і першого секретаря КПСС. Під час своєї пресової конференції, влаштованої 5 серпня ц. р. у зв'язку з проголошенням взаємних відвідин голів урядів ЗДА і СССР, Хрущов дозволив собі зробити декілька безтактних виступів проти недавнього державного гостя СССР віце-президента Ніксона і проти американських союзників. Згадуючи про співіснування між ЗДА й СССР, Хрущов заявив, що Ніксон досі це слово вимовляв цілком погано, але тепер він, Ніксон, вміє говорити його вже й навіть „по-русски". В дальшому, всупереч усім фактам, Хрущов, заявив, що совєтський уряд „має серйозні претенсії до віце-президента Ніксона і особливо до американських телевізійних компаній" за те, що вони порушили договореність у справі одночасного передавання фільму з відкриття американської виставки в Москві і розмови Хрущова з Ніксоном. Стверджуючи це, Хрущов закинув віце-президентові Ніксонові, що він зламав слово чести . . .

Антиамериканські виступи совєтської преси і нахабний тон виступів Хрущова доказують, що такої ж дискримінації у відношенні до ЗДА треба очікувати від Хрущова та совєтської преси під час взаємних відвідин Хрущова у ЗДА й Айзенгавера в СССР і особливо після цих жалюгідних відвідин.

ЧОГО ХОЧЕ ХРУЩОВ В АМЕРИЦІ ?

Ще коли Мікоян, а після нього Козлов вибиралися до Америки, політики всього світу ворожили: чого вони їдуть? яка ціль їхньої подорожі? Цю загадку, що непокоїла цілий світ, розгадували всяко: Мікоян, мовляв, їде спокушати американських капіталістів мільйоновими замовленнями, він хоче особисто побачити все в Америці, щоб потім розповісти Хрущову. Ну, а Козлов їде для того, щоб сконтролювати Мікояна, бо той, мовляв, може не всю правду розповісти Хрущову з того, що в Америці побачив.

І досьогодні загадка, чому оті ліва й права руки московського диктатора відбували по американських містах свої петлясті рейди, залишилась нерозгаданою. А втім, вона вже нікого й не цікавить. На денному порядку стало нове питання, яке затьмарило всі попередні: візита до ЗДА самого „хазяїна" Совєтського Союзу.

Здавалося б, найповажніші речники світової преси погодилися в тому, що ціллю Хрущова в його візиті є піднести свій особистий, а з тим і цілого СССР престиж в очах „своїх" і чужих народів. Хрущов, мовляв, формально посівши місце Сталіна, хоче також стати з ним упорівень і фактично.

Таке припущення, звичайно, має в собі рацію, але й викликає цілий ряд іншого роду міркувань.

Вже сама настирливість, з якою Хрущов допоминався, щоб його запросили, зовсім прозорі натяки, які робив він у тій справі американським дипломатам і високої ранґи туристам — відомі цілому світові і сприяти піднесенню престижу московського диктатора ніяк не могли. Дипломатія Хрущова, як уже тепер виразно видно, докорінно різниться від дипломатії Сталіна. І це, очевидно, Сталінові, якби він взагалі не боявся панічно залишати кремлівські мури, могло б заімпонувати запрошення відвідати Білий Дім. Таке ж запрошення, яке одержав тепер Хрущов внаслідок своїх заходів, що дуже відгонять шантажем, є успіхом характеру не престижевого, а зовсім іншого — успіхом справи, яку представляє і веде Хрущов, справи, задля якої він готовий свій особистий престиж не тільки відсунути на задній плян, але навіть наражати його на прикрі несподіванки.

У зв'язку з тим до речі було б пригадати голосну в 1956 році візиту Хрущова до Югославії. Тоді, як відомо, сталінський наслідник, щоб залатати на комуністичному кожусі дірку, яка повстала після сварки Тіта зі Сталіним, сам перший вилетів до Београду на замирення. Тоді він, в ім'я єдности держав комуністичного бльоку, не завагався піти на пониження не то власного престижу вождя світового комунізму, але навіть престижу „первопрестольної" Москви. Оцей, власне, приклад і треба було б сьогодні мати на оці, аналізуючи причини приїзду Хрущова до Америки.

Віце-президент Ричард Ніксон, відвідавши Совєтський Союз, своїми двома виступами вписав нову сторінку у відносини між Заходом і Сходом. Це вперше з його уст мали змогу почути совєтські громадяни голу правду, яку сорок років приховували від них большевики. Його слова, напевно, мали широкий резонанс в серцях багатьох українців, поляків, чехів, грузинів. Дуже ймовірно, що запалили вони не одну душу, спрагнену свободи, не одного студента змусили призадуматись і шукати нових шляхів у житті. А передусім влили його слова нову силу й скріпили на дусі тих, що так чи інакше рішені боротися з поневолювачами своїх народів не на життя, а на смерть.

І все ж віце-президент Ніксон вважає, що Хрущова — ката України і Мадярщини, найбільшого ворога демократичної Америки — треба було запросити як найвищого репрезентанта СССР. Запросити для того, щоб він запізнався з Америкою, щоб зблизька приглянувся до її добробуту та її могутности, а запізнавшись — змінив свою дотеперішню про неї думку, отже змінив своє до неї відношення.

Якщо це справді такі були причини запрошення Хрущова, то вони аж ніяк не переконливі. Вже хоч би й афери викритих пару років тому совєтських атомових шпигунів незаперечно свідчать, що в Кремлі знають про те, що діється не тільки на фабриках Форда та в банках Волл Стріту, а інколи й в атомових лябораторіях. А що вже й казати, що ті особи в СССР, яким про те відати належить, докладно знають і життя американських робітничих юній, і становище фармерства, і думки отієї, як її звуть, людини з вулиці.

Якщо ж, запрошуючи Хрущова, малося на увазі психологічну сторону справи, його суб'єктивні погляди на речі, які можна було б змінити з поміччю американської гостинности і щирости, демонстрації перед ним миролюбности американського народу, єдности його зі своїм урядом, однозгідности головних партій у зовнішній політиці — то це все, без сумніву, річ цілковито марна, заздалегідь приречена на повну невдачу. Бо всі ті заходи неминуче розіб'ються об опанцеровану марксизмом-ленінізмом ментальність Хрущова — оту большевицьку ментальність, яка, навіть з внутрішнім переконанням, змушує комуніста твердити ,що капіталізм в ЗДА гниє і йде до загибелі, що американські робітники хронічно голодують, що негрів в Америці за найменшу провину лінчують і т. д. Хрущова можна пообвозити геть по всіх містах З'єдинених Держав, можна показати йому наочно все те, з чого складаються добробут і могутність цієї країни — і він все таки непохитно залишиться при своїй думці, бо інакше був би він зрадником ідей Маркса-Леніна, відступником комуністичної релігії.

То чому ж так поривається за океан московський диктатор, чому так захоплено вітає його приїзд до ЗДА комуністична преса в цілому світі?

У новій, післясталінській дипломатії одним із найбільш дійових засобів є особистий контакт комуністичних вождів із народами, живий показ вождів і їх слово, безпосередньо звернене до „мас". Чи цей засіб — власний винахід Хрущова, чи „геніяльний виплід" колективного мозку — не

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПАРИЗЬКІ ОБРАЗКИ

Париж. — Половина серпня в Парижі відзначається пусткою ,яка дивує навіть парижан, що з року в рік вже звикли до цієї картини. Це бо час, коли найбільша хвиля відпустковців ще не повернулась, а в той же час виїздить остання транша. Тоді кожен часопис вважає за свій обов'язок вмістити бодай одну знімку, на якій було б показано, що на вулицях панують чужинецькі туристи, а не рідко знімка покаже втомленого спекою і блуканням американця, що мочить ноги в басейні на площі Конкорд, майже точно на тому місці, де колись ґільотина відрубала голову Марії Антуанетті . . .

Ніхто до того американця не має претенсій, бо й парижани радо помочили б собі ноги, коли б визнавали воду за потрібну річ. Але у Франції вода належить до речей меншої вартости. Воду п'ють, за старою приказкою, тільки жаби й малі діти, а вживання її до миття також зведене до такої економії, що в магазинах ванну ви знайдете у відділі, що носить майже наукову назву — гідротерапії. Бо якщо замість губки або звичайної рушникової рукавиці до миття вживати ванну, то це вже дуже вчена штука. Але не думайте, що у Франції ніхто не купається. В нових будинках ванна належить до обов'язкових форм будівництва, навіть на селі.

Вакаційний період в Парижі цього року доволі бурхливий, бо і з Альжиром щось треба робити, і Айзенгавер запросив Нікіту до Вашингтону у гості. А генерал де Голь не дуже згідний з тим, що виглядало б, що світ буде поділений між Америкою і СССР на сфери впливів. Франція дуже уважно пильнує тепер свого престижу, і заява 16 американських сенаторів про їх домагання до уряду ЗДА, щоб висунув суґестію про покінчення альжирської справи шляхом переговорів між ген. де Голем і Ферат Аббасом, викликала дуже кусливі коментарі. Ніде бо правди діти, що ставлення в один ряд де Голя і Ферат Аббаса може висловлювати дуже діловий підхід, але й такий, що не здає собі справи з почувань французів. Це так, як би хтось поставив в один ряд Гертера і стенотипістку Громика.

Була надія, що в альжирській справі станеться щось конкретне при розмові мароканського султана з ген. де Голем. Але й сама розмова не відбулася, бо султан не міг відбути заповідженої візити через операцію. Та в Парижі припускають, що причиною відкликання зустрічі була не операція, а те, що Марокко дістало гроші від ЗДА за винаймлення летунських баз і вважає, що покищо немає наглої потреби договорюватися з Францією. Це тим більше, що для всякого зговорення з Францією треба порушити делікатні питання відношення до альжирських повстанців.

Повстанці, безперечно, переживають важкі часи. Велика очищувальна акція, що проходить в лісистому й гористому терені Оресу й Неменчі, не дала спектакулярних вислідів, бо й не могла дати. Партизани мають змогу розсипатися так, що їх регулярна армія не може знищити. Правда, викрито багато складів харчів, зброї та всякого воєнного припасу й здезорганізовано всю базу, якою був цей терен з вишкільними таборами та шпиталями. Але живої сили повстанців не знищено.

Французи навчились дечого в боротьбі з партизанами й цю науку тепер використовують. Коли партизанка затягається, то в ній виникають труднощі. Але знищити її можна лише тоді, коли населення просочене шпигунами, а цього ніякий західній нарід не осягне, коли має хоч маленькі залишки расового підходу до колоніяльного народу. А не мають цього підходу лише москалі й тому лише вони можуть знищити партизанку, та й то завдяки своїй диявольській системі ,якої не поставить ніякий західній народ. І тому, що б не говорити про труднощі альжирських повстанців у Тунісії, що б не говорити про мілітарні успіхи французів — ті, що вже є, і ті, що будуть, годі уявити собі розв'язку альжирського питання без розв'язки політичної.

Поїздка прем'єра Дебре до Альжиру, заповіджена поїздка де Голя — покищо ставлять наголос на розбудову індустрії, покращання соціяльних умовин і т. п., але — розуміється — в розмірах, які не можуть задовольнити всього населення. Та коли б це покращання побуту довести до найширших розмірів, то і це навряд чи задовольнить альжирців без рівночасного задоволення їхніх національних аспірацій.

На розв'язку соціяльних справ в задовільному для більшого числа населення розмірі просто не вистачає засобів, які з'їдає війна і необхідність Франції модернізувати свою промисловість в обличчі реальної конкуренції европейського ринку. А внутрішні потреби також зростають. Правда, вже від кількох місяців французький експорт переростає імпорт, запаси золота й девіз помітно зростають, але зростають і видатки.

На осінь цього року треба до шкіл прийняти понад 9 мільйонів учнів та студентів, тобто 21% населення Франції. В цьому велика сила, але коли в цій демографічній хвилі хочеться мати союзника, а не противника відбудови престижу країни, то треба її забезпечити школами, спортовими площами й вирядом, клюбами і т. п., щоб не мати діла з хуліганством, яке цього року проявляється в таких розмірах, що бере страх за дальший приплив закордонних туристів, які привозять цінні девізи.

Цього року треба нових шкіл для приблизно пів мільйона нових учнів. І то не лише шкіл початкових ,але й шкіл з лябораторіями для старших, треба збільшення поємности університетів і політехнічних шкіл, бо треба інженерів. Европейська перепродукція інтеліґенції в обличчі совєтської конкуренції стає мітом, про який говориться далеко менше, як про брак шкільних будинків.

А про брак мешкальних будинків вже й згадувати не доводиться, про це знає всякий з читання американських газет, в яких туристи діляться своїми враженнями з подорожі по Франції, з побуту в її готелях і т. п.

В моменті, коли пишемо ці рядки, про вище згадані проблеми говориться мало, бо — всі на вакаціях. Всі над морем, в горах чи лісах. Жива дипломатична діяльність в зв'язку з поїздкою Хрущова до Вашингтону відбита на сторінках преси, але якось соромливо, наче б говорилося про речі, про які не слід говорити. І читають їх люди, але також так, наче б заглядали в майже нецензурні справи. Бож — вакації вимагають позбутися всякої сусти, всяких життьових турбот.

Але це також міт. Люди стільки говорять про забуття під час вакацій, що починають вірити в свої слова, але нічого не забувають, бо сьогодні настали часи прозаїчні й сучасна людина просто не здібна на забуття.

О. Д-вич

У СВІТІ ЧИТАЧА

ДЕЩО ПРО ВМІННЯ ЧИТАТИ

Заголовок цієї статті здивує кожного ,хто в своєму житті прочитав уже сотні книжок. А тимчасом написано чимало творів про мистецтво читання саме для таких, здавалось би, заавансованих і довершених читачів. Автори цих творів, часто вже по скінченні вищої освіти, відкривали раптом, що вони не вміють як слід читати.

Про таке своє відкриття розказує, наприклад, американський педагог М. Адлер, опинившись у ролі викладача на Колумбійському університеті, в творі „Як читати книжку". Думки, що їх висловив він на основі давніших дослідів фундації Карнеґі про навчання в школах, схоплюють саме типові фази формування читача взагалі. Отож читач формується в основному в перших п'яти роках початкової школи. У цьому періоді навчання читання проходить успішно і слідний постійний розвиток угору аж до пересічного читацького рівня.

Застій, що починається по цьому періоді й триває не раз дуже довго, не означає, що дана людина дійшла вже до меж своїх читацьких спроможностей, але дальший хід угору вимагає праці над собою й більшої уваги до тексту. Пересічний читач слідкує легко за нескладним прозовим твором і має приємність у цьому. Але, коли його сконфронтувати з згущеним викладом, з дбайливо й економно вило善ним доказом або з уступом, що вимагає критичної задуми, тоді він розгублюється. Недосконале читання стосується не тільки трудніших текстів, але навіть звичайні прозові речі лишаються на ділі непрочитаними, якщо читач не озброєний певним знанням засад читання, про існування яких він не раз навіть не догадується.

Першу помилку робить читач, коли занурюється в текст книжки без попереднього, хочаб короткого обслідування, що являє собою твір, що його він бере в руки. Книжка має завжди заголовок і, що більше, часто піднаголовок, таблицю змісту та вступ від автора чи від іншої особи. Всього цього досить, щоб виробити собі перше уявлення про книжку. Велика частина читачів не читає вступу. А на ділі такий вступ в наукових творах буває ключем до зрозуміння твору. У творах красного письменства часто подані на початку біографічні дані про автора, що є незвичайно цінне для зрозуміння світу письменника. Якщо ж є і вступ, він теж помічний і його поминати некорисно, хібащо читач є вже заавансованим читачем і свідомо залишає собі читання цього вступу на кінець, щоб порівняти свої враження чи висновки з твору з думками, висловленими у вступі. Крім цього, це перше обслідування може заощадити читачеві витрату часу, коли він зорієнтується, що в творі не знайде чогось для себе цікавого чи корисного.

Вирішивши перше питання, про що пишеться в книжці і чи варто її читати, приступає читач до другого, найскладнішого завдання: певністю схопити й зрозуміти чи пережити й відчути даний твір.

Тут успіх читача залежний теж у великій мірі саме від усвідомлення цілости твору. Заавансований читач дивиться на твір, як на свого роду інженерську побудову, тому він побачить його конструкцію, скелет, а крім цього, з якого матеріялу та якими технічними засобами цей твір будовано. Якщо це науковий твір, він слідкуватиме, чи закладено солідні фундаменти під цю логічну конструкцію і чи є міцна пов'язаність між поодинокими фрагментами будови, щоб вона витримала напір критичної думки. Якщо це літературний твір, він простежить, як розгортає автор сюжет, як зарисовані характери й типи, якої мови вживає автор, які проблеми й ідеї заторкнені в творі.

Зрозуміння цього всього приводить до третьої фази в читанні, — до тріюмфу читача. Тріюмф читача — це критична оцінка твору по докладній його аналізі. Читач може бути певний свого успіху, коли, прочитавши книжку, бачить, з чим у творі він погоджується, з чим не погоджується, а в чому не може рішитися. А ще дальшим мірилом його заавансованости буде, коли він зможе доказати, де автор непоінформований, де зле поінформований, де непослідовний у своїх думках чи в змальованні характерів, де не аналізує достатньо. Так прочитаний твір стає власністю читача, тоді він є дійсно прочитаний.

Хоч тенденцією й ідеалом було завжди, щоб читати багато, деякі великі люди, між ними Т. Гоббс, А. Шопенгауер, Ф. Кафка, радили читати не багато ,але основно. Сказав Гоббс: „Якщо б я читав стільки книжок, як більшість людей, я був би ,такий недотепний як вони". А втім це річ смаку і роду лектури, бо, як казав Бекон „є книжки, що їх треба смакувати, другі, що їх поглинаємо, а деякі, що їх треба гризти й перетравлювати".

Іван Смолій

ЗА ВІТРОМ . . .

За вітром, за бабиним літом
Летять голоснеті зграї,
Не бачать:
останнім квітом
Айстра внизу палає.
Не бачать . . .
летять й надвечір'ї,
В тумані — за сині гори . . .
Розвихриться на подвір'ї
Зла завірюха скоро.
Заклякнуть і поле й води, —
Хто знає, коли воскреснуть . . .
Я ж, маючи крила,
вроду
Десь
не шукав би весну!

В. ЛУЧУК

Армандо Паласіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(15)

Тереса, бажаючи за всяку ціну упевнитися в своїй підозрі, що гризла її серце, бігала вулицями містечка, розпитувала приятельок та досліджувала справу з спритністю й здібністю, більшою ніж досвідчений поліційний агент. Вона ствердила, що за якийсь час перед нещастям Ісавель мала довгу розмову з дурнем Руфом на березі моря. Цей факт кинув світло на темну справу. Вже не було ніякого сумніву. Учителька була тим розумом, а Руфо знаряддям, що виконали злочин. Тоді, щоб дістати на це доказ, Тереса вжила засобу, властивого її темпераментові і відповідного в такій ситуації. Вона знайшла Руфа на березі в товаристві кількох моряків, що докучали йому, і, звернувшись зненацька до нього із страшною лютістю в очах, сказала:

— Так це ти, поганий негіднику, розв'язав линви від судна мого сина, щоб воно пропало? Зараз таки згинеш тут від моїх рук!

Заскочений дурень потрапив у пастку. Він ступив кілька кроків назад, страшенно зблід і, склавши на грудях руки, заговорив переляканим голосом:

— Плостіть мені, сеньйоро Телеса!.. Плостіть мені, сеньйоро Телеса!..

А тоді й вона себе зрадила. Замість продовжувати тим самим роздратованим і погрожуючим тоном, тріюмфально усміхнулась.

— Отже це таки справді ти?.. Але та нікчемна думка не вийшла від тебе... ти задурний... але до цього хтось спонукав тебе... Учителька це тобі порадила, правда ?

Опритомнівши від страху й заохочений усмішкою, дурень виявив ще досить хитрости, щоб не скомпромітувати матір свого божища.

— Ні, сеньйоро, ні, сеньйоро, це я сам...

Тереса жадібно старалася видобути з нього таємницю, але надаремно. Руфо держався твердо. Моряки, яким надокучила ця справа, сказали одноголосно:

— Досить, сеньйоро Тересо, лишіть уже його, бо нічого нового не довідаєтесь!

Вдова, переконана в тому, що причиною її нещастя була Ісавель, розлючена тим, що не змогла видобути признання від ідіота, побігла прямо до дому своєї противниці. Ісавель сиділа в дверях крамниці й шила. Тереса побачила її здалека й гукнула насмішливо:

— Гей, пані вчителько, шиєте? Я якраз іду трошки вам допомогти.

Не знати, що могла Ісавель відчути в тому голосі, що могла побачити в очах удови, коли піднесла голову, — вона раптом встала з крісла, пішла до хати і засунула двері на засув — все це так скоро, що Тереса не могла вже її досягти, хоч як скоро бігла. Побачивши, що Ісавель її перехитрила, вона люто штовхнула двері ногою і закричала:

— Ти ховаєшся, негіднице, ховаєшся?..

Та в тій хвилині Ісавель появилася у вікні на поверсі і промовила з удаваним спокоєм:

— Я не ховаюся, ні, я ось тут.

— Зійди вниз, сеньйоро, — сказала Тереса, приховуючи під усмішкою погрозливий тон.

— Навіщо ж тобі мене вниз? Щоб я краще бачила твоє старе й хитре лице?

Цю жорстоку образу вимовила вона майже приязним голосом. Відчувши колючку, Тереса випросталась і, підносячи кулаки до вікна, гукнула:

— Щоб вирвати твій гадючий язик і викинути його псам.

Цікаві глядачі обступили вдову і виглядали з вікон сусідніх домів, з очевидним вдоволенням спостерігаючи трагікомічне видовище. В Родільєро сварки між жінками дуже часті. Це зрозуміло, коли взяти під увагу живу й пристрасну вдачу більшости їх. Кепська освіта і брак виховання, властиві простолюддю, не лише призводять до частих сварок, але й надають їм непристойного, гидотного вигляду. Крім того сварки в Родільєро мають традиційний характер і віддавна втішаються славою в цілій Астурії. Звикнувши від дитинства бути їх свідками і брати в них участь, майже всі жінки в Родільєро добре знають мистецтво сварки і деякі з них стають неперевершеними майстрами цієї справи. Ця майстерність не залишається в таємниці, і тут можна почути, наприклад, таке: „Ця добре свариться; та занадто хвилюється; та забагато кричить, але нічого не каже", — подібно, як у Мадриді обговорюють і оцінюють хист визначних промовців.

Хоч Тереса сварилася вже незліченну кількість разів, все таки — через свою поривчасту вдачу — не потрапила набути тієї досконалости, що її вимагає реторика кумась: отого вміння дібрати такі образливі вислови, щоб зранити противника в серце, не виставляючи себе на небезпеку; отого піднесення чи обниження голосу, коли треба; отого переконливого вимахування руками, отого в'їдливого іронічного усміху; отого достойного відходу й наглого повороту з новою образою на устах. Сеньйора Ісавель рідко коли брала участь у вуличних змаганнях з огляду на своє дещо вище становище, але назагал була пострахом для всіх через свою хитрість і злобу.

— Тебе, нещасна, вже давно треба було кинути псам, — сказала вона у відповідь, не переймаючись страшною погрозою Тереси.

— Ти того хотіла б — кинути мене псам! Відбираєш мені хліб, щоб я просила милостиню.

— Що я в тебе відібрала?

— Нове судно мого сина, нікчемнице!

— Чи ж бо я з'їла судно твого сина? Я й не припускала, що маю аж таке велике горло!

Глядачі засміялись. Тереса, сповнена люттю, закричала:

— Смійся, негіднице, смійся, адже ціле містечко вже знає, що це ти намовила того дуркуватого сина паламаря перерізати линви.

Учителька зблідла й хвилину стояла мовчки, але зараз же прийшла до себе й сказала:

— Ціле містечко знає, що тебе вже давно треба було б замкнути, як божевільну.

— То тебе треба замкнути до в'язниці. Я тебе вже запакую, будь певна!

— Мовчи, дурна, мовчи, — сказала вчителька, — чи не бачиш, що з тебе сміються?

— До в'язниці, до в'язниці запакую! — повторила енергійно вдова і, звертаючись до глядачів, запитала з притиском: — Бачили ви колинебудь отаку зіпсуту жінку? Її мати померла від удару, що їй завдала ця негідниця сковородою, ви ж це добре знаєте . . . Своєму чоловікові, що був доброю людиною, дала вмерти, як псові, без лікаря і без ліків, щоб не витрачати грошей, які й так їй не належали. А якщо не вбила ще теперішнього свого чоловіка, то тільки тому, що він велике „ніщо" і ні в чому їй не заваджає.

У цій хвилині дон Клявдіо, що стояв за своєю жінкою, не відважуючись встрявати в спір, показав своє спотворене обуренням лице і сказав:

— Замовчіть, ви, піската! Ідіть собі звідсіля, бо зараз же повідомлю пана посадника!

Але вчителька, що ледве стримувала гнів, знайшла спосіб, щоб — не компромітуючись — дати йому научку: вона випростала руку і щосили ляснула його в само лице. Бідний педагог, покараний так несподівано, підніс руки догори.

— Жінко, що ти робиш?!

Тереса була така зайнята вичисленням злих діл своєї суперниці, що не завважила цієї смішної пригоди, і далі говорила, звертаючись до натовпу глядачів:

МИСТЕЦЬ МИКОЛА БАРВІНЧАК І ЙОГО УСПІХ

В неділю, 28 червня ц. р., в Куттавн, Па., на Річному Фестивалі Пенсилвенських Німців, Микола Барвінчак дістав відзначення за видатну мистецьку працю.

Відзначення одержали чотири провідні представники національних груп в Пенсилвенії — п-і Маріон Кольман з Елласнс Коледж, Кимбрідж Спрінгс — видавець „Польського Фольклору"; пані Едіт Паттерзон з Поттсвілл, спенсіонована бібліотекарка, якої заслугою є збірання найбільш повчальної колекції з ділянки фольклору, з-поміж тих, що їх мають бібліотеки стейту; Микола Барвінчак з Майнерсвілл, Па., мистець-гравер, автор гравюр про буденне життя вуглекопів з Антрацитного району; бл. п. Петро П. Юрчак, правник-адвокат і автор праці на тему „Словаки в Америці".

Микола Барвінчак

Д-р Алфред Шумейкер, директор Товариства Життя Національних Груп Пенсилвенії, поділив семінар на дві категорії: перша — це народна культура колоніяльної Пенсилвенії — квейкри, шотляндці, ірляндці і пенсилвенські німці; друга — це народна культура новіших імігрантів у Пенсилвенії з другої половини 19-го ст.

Відзначення вручили д-р Доналд Йодер, член факультету Університету Пенсилвенії, і д-р Алфред Л. Шумейкер.

Акварелі і гравюри М. Барвінчака мають не тільки мистецьку, але й історичну вартість. В своїх працях він увіковічнив життя вуглекопів і його уважають одиноким американцем, який найкраще відтворив Антрацитний район.

Прізвище Барвінчака, гравюри якого здобули собі славу в цілій Америці, є поміщене у „Хто це є в Америці" (Гу іс Гу ін Амеріка), і „Хто це є на Сході" (Гу іс Гу ін ди Іст). Він ілюстрував книжки Джорджа Корзона „Мама Сетон, Слуга Божа" і „Мінстрелі Вуглекопської Латки".

Микола Барвінчак проявив себе в різних ділянках мистецтва: гравюра, олія, акварела, проєкти і будова іконостасів, декорація церков, музичні композиції. Пише він теж оповідання й вірші.

Найкращим заняттям для Миколи Барвінчака було рисування. Українського походження, народся в Пенсилвенії, у вугільному районі. Родина його тісно була зв'язана з життям копалень і життям Церкви Східного Обряду. В п'ятнадцятому році життя мусів покинути школу, щоб допомогти родині. Як сотні вуглекопських синів, почав він лупати скалу, і небаром пішов у нутро копальні, де, як він сам каже, викладав деревом шахти, прокладав дорогу для візків, приготовляв місце для динамічних набоїв, накладав вугілля і поганяв мули. При кожній однак нагоді робив скечі з життя копальні, і не покидала його думка, щоб повністю і цілковито віддатися мистецькій праці. В тому ж часі Джордж Люкс, один зі славної „Вісімки", влаштував виставку своїх полотен в Публічній Бібліотеці в Поттсвілл, що їх він малював під час свого літнього побуту у вугільному районі. Варвінчак намалював образ олійною фарбою, такою, як уживають до фарбування домів — бо іншої він тоді ще не знав, і приніс цей образ показати Люксові, який заохотив його до дальшої праці. Незабаром став асистентом Павла Давбнера, мистця европейської школи, спеціяліста від фресків. Павло Давбнер став першим учителем і працедавцем молодого артиста. Майстерне виконання рисунків пером звернуло увагу маестра Давбнера, який порадив ученикові взятися до гравюри. Гравюра — запитав Нік — „що це таке?" Давбнер пояснив цілий процес роботи і не треба було довго чекати на вислід. За якийсь час молодий артист зробив гравюру своєї мами, як доїть корову. В бібліотеці, в Поттсвілл, п. Давбнер сказав: „Це виглядає, як правдивий Рембрандт ,а я навіть сумніваюся, чи він знає, хто був Рембрандт."

Якщо він дійсно цього не знав, то це тривало недовго, бо молодий Барвінчак зразу купив підручник гравірування. Скоро він теж переконався, що гравюра — це не така дешева форма малярства, однак це його не знеохотило. Коштовну пресу, вартість якої в тих часах мала бути понад 100 дол., заступила йому його ж сильна права рука, яка стільки разів ставала йому в пригоді при тяжкій шахтарській праці, і велика столова ложка. Це були його перші інструменти. Він каже, що „та метода праці вимагала багато зручности і сили. Аркуш міді, що його я дістав в копальні вугілля, служив мені як плита, а патефонова голка, вложена в держално, служила за рильце. Плиту потягнув я асфальтом, змішаним з бджільним воском і почорнив димом свічки, і зачав копіювати на плиті, голкою з віктролі, один з моїх любимих рисунків пером. Щоб зробити відбитку, я, уживаючи мою столову ложку, натираючи і рівночасно притискаючи через повоскований картон, звогчений рисунковий папір, наложений на мою почорнену плиту, зробив вкінці вдатно мою першу відбитку. Все було скріплене разом шпанеглями, щоб запобігти посунення паперу."

Мої приятелі - мистці — оповідає він далі — впровадили деякі мої гравюри на вуличну виставку на Вашингтон сквері у Ню Йорку. Однак мої образи звернули на себе увагу щойно сьомого дня цієї восьмиденної виставки. А причиною всього була ця моя столова ложка, якою я все ще працював! Все ж таки наприкінці півтора дня — так мені сказано — продано було більше моїх образів, як будь-якого мистця протягом цілої виставки. Пізніше, це була моя шоста плита, що здобула мені першу нагороду".

У висліді виставки на Вашингтон Сквері, він побачив, що мусить мати пресу. І знову різні частини і відпадки, що їх познаходив у копальні, стали йому в пригоді. Між іншим цю пресу уживає він ще і сьогодні. Він пояснює, що для кожної відбитки, робленої на пресі, треба за кожним разом окремо потягати плиту чорнилом, щоб осягнути ефект, який називається відбиткою. З однієї плити можна зробити около 30 відбиток.

Спочатку він не орієнтувався у вартості своїх гравюр, і коли випадково помазав почорненим пальцем свою першу пробну відбитку, не хотів її продати, уважаючи її за пошкоджену. Пізніше купив її один вуглевий потентат, заплативши $25 — саме за цю відбитку брудного пальця.

З цього часу Барвінчак брав участь у виставках в Музеї модерного мистецтва Вітні, в Національній Ґалерії, Гренд Сентрал Пелес у Ню Йорку; теж у Огенквіт, Мейн, в Міляно — Італія, в Штокгольмі — Швеція, як теж на Всесвітній Виставці в Шикаґо. Національна Ґалерія і Смітсонський Інститут у Вашинґтоні закупили його гравюри. Виставлені вони у різних місцях у Філаделфії, в Публічних Бібліотеках: Калям'язу, Миш., та Гейзелтон і Поттсвілл, Па.

Багато дечого навчився він, порівнюючи свої праці з творами других мистців і сам каже, що, щоб стати мистцем у повнім розумінні того слова, треба богато дечого навчитися і добре над собою попрацювати.

Недавно він і його старий учитель Павло Давбнер створили спілку, і тепер спільно малюють і декорують церкви — обидва поробивши значні студії в ділянці церковного малярства.

Н. П.

Перша зустріч у Відні з земляками

Співробітник мюнхенського радіо „Свобода", Іван Максимець, відвідав Відень з нагоди міжнародного фестивалю молоді. Ось його враження із першої зустрічі з молодими земляками, що брали участь у фестивалі:

Наших земляків, що приїхали на Світовий Фестиваль Молоді, дуже легко впізнати на вулицях Відня. Скромні й поважні обличчя. Дівчата з непідфарбованими устами і з звичайною домашньою зачіскою, якої в Европі по великих містах уже не носять.

Але найбільше наша молодь відрізняється від молоді Европи та й цілого світу своїм одягом, а особливо взуттям. Навіть негри з африканських держав стоять з цього погляду рлижче до европейців, ніж наша молодь. Негритянська молодь власне не відрізняється одягом від европейської, хіба лише тоді, коли вдягає національне вбрання. Наша ж молодь уся одягнена на европейський кштальт, але як?

Ще на хлопцях недоліки одягу якось сходять: широчезні невипрасовані штани, піджаки і старомодні черевики, білі звичайні сорочки, в цю гарячу погоду — самозрозуміло, з розстібнутими ковнірцями.

Але з дівчатами нашими гірше. Такі присмні й розумні обличчя, а так мало держава подбала, щоб ці обличчя відповідно оздобити. Ні одного гарно вшитого вбрання. А про черевики й говорити не приходиться: куди гірше, ніж у хлопців!

Все це, на жаль, витворює у нашої молоді комплекс меншовартости, і вона поводиться, як ота шевченківська сирітка, що не могла на Великдень похвалитися перед сусідніми дітьми новим убранячком; після огляду їхніх нових убрань вона могла тільки сказати: „А я в попа обідала".

З таким же комплексом меншовартости хвалиться на фестивалі наша молодь „досягненнями" в СССР:

— Ми невпинно ростемо!

— Таких „спутників", як наші, немає ніде!

— Дивіться, який убогий цей Захід: ходять у полотняних убраннях!

— Це попелінові вбрання, — відповідаю я, — і вони коштують часом так, як і вовняні. Взагалі у вас, в СССР, багато в чому інші уявлення, ніж тут. Наприклад, у вас жирне м'ясо дорожче. А тут худе дорожче, бо у вас усі хочуть поправитися, а тут всі дбають, щоб похудіти. У вас коли хтось повертається з курорту, його питають: а скільки кілограмів узяв? А тут питають: а скільки кілограмів збавив?... Скажемо просто: тут люди переїджені, а у вас ще й досі не наїлися.

— А потім — кажу їм, — якщо у вас так гарно і ви такі певні себе, чому вас випускають ходити по Відні тільки групами? Он, дивіться, навіть болгари ходять подинці і мешкають по готелях. А в них же немає ні „спутників", ні ракет. А вас не пускають поодинці, і мешкаєте ви вкупі, ізольовано від тутешнього населення.

— Неправди! — гукають усі в один голос.

— Якщо неправда, то я запрошую вас на обід. Ходімо, — кажу я до українського студента, — зі мною ось до цього ресторану.

Студент мнеться.

— От бачите! Вам не дозволено відриватися від гурту, бо поодинці вас важче контролювати...

— Неправда!

— Нам нема про що з вами говорити! — відповідає хтось з гурту.

— Є про що. Ви можете мене розпитати про Захід. Я вас про СССР. Зрештою, ви можете спробувати переконати мене повернутися на „родіну". Це ж почесна для вас роля, і ви дістанете відзначення, коли повернете емігранта на батьківщину. Ну, ходімо, спробуєте!

— От бачите, мовчите! Що це означає? Це означає, що ви самі в душі упевнені, що не маєте чим переконувати мене вернутися, бо як би було чим, відразу взялися б.

— Неправда! — гукають усі.

— А я вам доведу. Ось у мене в руках український еміґрантський часопис. Візьміть, почитайте!

— Нам нічого там читати!

— Ні, є! Навіть ворога треба вичати. Так же вчив навіть Ленін. Він видав в СССР книжку чорносотенца Шульгіна, ще й передмову написав — „Треба у ворога вчитися". От і ви повчіться. Може еміґранти не такі страшні вороги, як вам в СССР кажуть. Нате, беріть газету!

Ніхто не бере.

— От бачите. Ваше начальство хитре. Воно заборонило вам ходити поодинці, бо як би ви ходили поодинці, то ви не боялися б і були б між вами такі, що напевно рискнули б узяти газету і потихоньку прочитали б її. Бо ж я добре знаю, що вам притаманна цікавість і бажання пізнавати невідоме. Але ви боїтеся, властиво зле кажу: партія боїться за вас, що б ви не дихнули свіжим повітрям.

Відходжу з почуттям симпатії до цих молодих людей, з почуттям гніву супроти злочинного режиму.

(Мюнхенське Радіо „Свобода").

„ПРОЩАВАЙТЕ!" — СЕРПНЕВЕ ЧИСЛО „ВЕСЕЛКИ"

Серпневе число „Веселки" має характер переходовий, наче на грані двох важливих подій у житті дітей-школярів: з одного боку ще веселе, безжурне дозвілля на лоні природи у таборах, вакаційних оселях й на фармах, з другого — пора кликати до улюблених вакаційних місць і лісових приятелів „прощавайте!", бо в перспективі початок нового шкільного року, початок нової праці, трудів, змагань. Цей переходовий характер серпневого числа „Веселки" знаменито схоплений у вірші Романа Завадовича „Прощавайте!".

Вакаційній тематиці присвячені ще такі матеріяли: В. Самійленка „Вечірня пісня", Л. Полтави ,Сидів котик на воротях", дитяча пісенька з музикою В. Безкоровайного, веселий віршик С. Гординського „Над річкою" з ілюстрацією Е. Козака, превеселі вакаційні пригоди Чап-Чалапа (слова й ілюстрації Е .Козака), „Пригода з котом,, що є продовженням „Щоденника школярки Мілочки" Г. Черінь (ілюстр. Е. Козака).

З дитячим життям на лоні природи тісно пов'язаний, природознавчий цикл матеріялів, який відкриває вступна ілюстрація Петра Холодного „Літня ніч над річкою". Сюди належать : природознавче оповідання Л. Персидської п. н. „Ефемериди - однодніівки" (ілюстр. П. Холодного), віршик М. Щербака „Чим хвалилися птахи" та розділ із „Пригод котика Мурчика" п .н. „Два друзі" М. Погідного (ілюстр. П. Холодного).

У числі продовжується мазепинська тематика, а саме вміщено статтейку п. н. „Гетьман Іван Мазепа" з портретом гетьмана роботи В. Масютина та оповідання П. Шкурата з часів облоги й битви під Полтавою п. н. „Дукач Мазепи (ілюстр. П. Андрусева). З тим Чуба „Поїзд", що переносить читача в рідні сторони.

У числі продовжуються пригоди „Богдана - Характерника" Завадовича - Холодного про те, як Богдан підняв шаблюку з Дніпрового дна.

Діти меншого віку матимуть знамениту лектуру в римованому оповіданні К. Перелісної, „Як песик курочку рятував" багато ілюстровану Е. Козаком.

З дрібних матеріялів читачі знайдуть куток розваг, загадки та вислід конкурсу на розгадки, сміховинки, дописи з дитячого життя.

Число має 18 окремих наголовків 12-ти співробітників і 21 ілюстрацію роботи 5-ох ілюстраторів. Кольори числа — темно - синій і голубий.

При цій нагоді В-во повідомляє, що вже є в продажу гарно оправлені у темно - зелене й темно - червоне полотно з золотом тисненими написами й орнаментом річники „Веселки" 1957-58. Оправлені річники „Веселки", це прекрасна настільна книга, окраса не тільки дитячого книгозбору, але й бібліотеки кожного дому, кожного виховnatеля, вчителя, школи, молодечої виховної організації, це циклом пов'язується вірш Д. пребагате джерело високоякісної лектури для дому й школи, для виховно-навчальної праці й розваги.

Ціна окремого річника 6.00 долярів. Замовляти в адміністрації „Свободи" 81 - 83 Гренд Стр., Джерзі Сіті 3, Ню Джерзі.

В. Б.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 17-го серпня 1959 року відійшов від нас у Вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО,

бл. п. Проніп ПОЧТАР

Покійний народився 17-го вересня 1885 року, в Дорогів, Зах. Україна. Був довголітнім членом Т-ва „Дністер", 361 Відділ УНСоюзу.

Тіло Покійного знаходиться в Scanlon Funeral Home — Pompton Plains, N. J.

ПОХОРОНИ відбудуться в П'ЯТНИЦЮ, 21-го СЕРПНЯ 1959 р., в год. 9:00 рано, з похоронного заведення до української греко-кат. церкви св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж., а опісля на St. Michael кладовище в Lodi, N. J.

Горем прибиті:

МЕРІ — дружина
ЯРОСЛАВ — син
АЛЕКСАНДРА — донька
МИХАЙЛО — зять
МІДА — невістка
ПАВЛО, ІЛЕЙН, РИЧАРД — внуки

Увага! Увага!

Лінколн, Денвер, Омага, Кензас Ситі, та Ст. Джозеф

в стейтах:
НЕБРАСКА, КОЛОРАДО, КЕНЗАС і МИЗУРІ.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ
повідомляє ВП. ГРОМАДЯНСТВО
міст:
ЛІНКОЛН, ДЕНВЕР, ОМАГА, КЕНЗАС СИТІ та СТ. ДЖОЗЕФ,
що

від 15-го до 30-го серпня 1959 р.

п. Микола ДЕРБУШ

організатор УНСоюзу

буде перебувати в цих місцевостях у поданому порядку та вестиме там організаційну працю.

Просимо місцеві Відділи УНСоюзу, їх уряди, та все Союзове Членство допомагати п. М. ДЕРБУШОВІ в його відповідальній праці. Все місцеве Громадянство закликаємо скористати з побуту нашого досвідченого організатора в цьому терені та забезпечитися в УНСоюзі й стати ювілейними членами нашої найстаршої, найбільшої та найбагатшої братсько-забезпеченевої Установи у вільному світі, в 65-ліття її існування та корисної національної і забезпеченевої праці для рідного громадянства.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Дм. Микитюк

З ПОДОРОЖНОГО НОТАТНИКА

Пароплав „Квін Мері", яким я вибрався 5 серпня ц. р. з Ню Йорку до Европи, це власність великої корабельної лінії „Кунард" і належить до найбільших і найшвидших кораблів світу.

Збудований в 1930 р. в Шотляндії, вивінований наймодернішим технічним устаткуванням і вирядом. Хресною мамою була королева Марія і звідси його назва.

Довжина цього морського велетня виносить 1,019 сяжнів (фітів), а вага 81,237 тисяч тонн. Дві могутні електричні стації витворюють 9,100 КВТ, а всіх електричних моторів корабель має 520, які продукують енергію 3,500 кінських сил і тому „Квін Мері" може робити 30 вузлів або 37 миль на годину. Цей пароплав — це немов мале пливуче містечко. Має 700 кабін першої і 700 другої кляси, а 570 туристичних, в яких вигідно може поміститися 2,000 осіб. Для вигоди публіки є 38 більших і менших заль, в яких міститься бібліотека, кінотеатр (на 200 осіб), купальня для дітей, а далі шпиталь, фризієрня, банкове бюро і бюро продажі залізничих квитків до всіх европейських міст, телеграфічне бюро, продажа поштових марок і дитяча кімната з різними забавками і ляльками. Над дітьми догляд має окрема жінка.

Залога цього велетня складається з 1,280 моряків, в тім 150 старшин. Елеґантні старшини, всі майже в молодім віці, одягнені в гарні білі однострої, дають через цілий день 2-тисячній публіці точні і вичерпні інформації в різних справах. Кораблем командує каптан А. Фастінґ — уродженіць Англії.

На горішнім покладі знаходяться 50 моторових рятункових човнів, які у випадку нещастя, можуть помістити по 150 людей кожна.

На кожнім поверсі, а всіх є для подорожуючих 5, через цілий день, тримають службу симпатичні мед-сестри, які опікуються дбайливо пасажирами.

Пасажири говорять всіма мовами. Між нами не тільки американці й европейці, але також неґри, турки, сирійці, індійці і японці. Розговірна мова англійська.

Простора їдальня, на 500 осіб, улаштована надзвичайно чисто і привітно. Всі столи, на 6, 4 чи дві особи, застелені білими обрусами і прикриті живими квітами по середині. Обіди подають молоді, зручні і дуже чемні хлопці в біленьких як сніг одягах. Харчі знамениті й обильні, які вибирає собі кожний за своєю вподобою і до смаку.

Вечерами слухаємо найновіших радіових новин, або концертових, культурних точок в супроводі фортепіяну. Другі забавляються на спортовій площі або грою в бінґо.

Команда видає щоденно „Бюлетень", який друкується у власній друкарні. З поданих новин публіка найбільше цікавиться станом погоди. Корабель має також радіову стацію і радар.

На кораблі знаходяться дві християнські каплиці, а саме: католицька й англійсько-епископальна. Жиди мають теж і свій маленький дім молитви з рабіном. Католики, щодня, о годині 8 вранці, беруть участь в Богослужбах, що їх відправляють священики французи й італійці.

Наш пароплав так чудово технічно вивінований, що ми не відчуваємо майже жадного хитання, а лиш незамітний рух вперед пригадує нам, що ми на водах б е з м е ж н о г о атлянтійського океану. Так звана морська хвороба на кораблі „Квін Мері" цілком не існує.

З початку, вступаючи в нюйоркській пристані на перші сходи цього морського велетня, почуваєтеся якось непевно і трохи боязливо, але згодом, як пароплав рушив з місця, майже незамітно і зручно та легко зробив оборот на Схід — до Европи, набираєте повного довір'я, а на безмежнім океані почуваєтеся вже немов у рідній хаті.

Пливемо вже чотири дні і ночі. Погода, Слава Богу, чудова, але на переднім покладі віє сильний і зимний вітер і тому пасажири здебільша перебувають на заднім покладі.

Я перебуваю часто в товаристві милого морського старшини - українця, з яким запізнався при виповненні подорожної анкети. Цей старшина — п. Волошин з Ню Йорку, побачивши у мене „Свободу", заговорив до мене рідною мовою і звідси наша подорожна дружба.

Команда корабля вже оголосила, що наш корабель прибуде 10 серпня, о годині 8.30 вранці до французького порту в Шербурґу, де вже чекатиме на нас готовий поїзд до Парижу.

На океані, 9 серпня 1959.

ЧОГО ХОЧЕ ХРУЩОВ В АМЕРИЦІ?

(Закінчення зі сторни 2-гої)

знати, в кожному разі після смерти Сталіна посунули вони, вожді й вожденята, з візитами й ревізитами по всіх-усюдах. Перед, звичайно, веде Нікіта Хрущов. Це ж він уже об'їздив Індію, Німеччину, Польщу, Юґославію, Румунію і навіть Альбанію — з числа комуністичних країн, і був з усіма почестями прийнятий у палаці королеви Англії, діда якої його однопартійці замордували в найбрутальніший спосіб.

По всіх країнах світу їздять комуністичні ватажки, масові убивці і змовники проти свободи народів і людини з кличем: „Мир і дружба між народами!" Із цим кличем прибуває до Америки й Хрущов. Прибуває ,щоб зійти тут, у вільному світі, на трибуну, щоб через голову уряду переконувати американський народ, що в Москві вже не так думають і плянують, як за Сталіна, що Москва прагне світового миру, коекзистенції. Прибуває, щоб убити в американському народі всі антикомуністичні почуття, приспати його чуйність. Оце і є головна ціль його приїзду, яку визначили в Кремлі не сьогодні й не вчора наслідники Сталіна і вперто до неї прямують, вносячи заміщання в ряди антикомуністів, демобілізуючи демократичні народи, а в еміґраціях з країн, опанованих комуністами, викликаючи апатію і зміновіховство.

Хіба не варто для цього помандрувати по світі? І тому Хрущов заздалегідь відмовляється оглядати в Америці військові заводи і летунські бази, не хоче дискутувати на дразливі теми, які могли б порушити дух коекзистенції, сполохати голуба миру, що сидить у нього на закривавленій кров'ю невинних жертв руці.

„В кишенях із собою не повезу я ракет, поїду як мирний чоловік", — заявив цей кривавий демагог, що ще зовсім недавно погрожував угробити Америку і страхав американців поваленням їхнього демократичного режиму.

Після запрошення Хрущова до ЗДА московська „Правда" вмістила на першій сторінці величезний заголовок: „Це — добре діло!" Сороклітній досвід підсовєтс к и х народів вчить, що все те, що є добре для червоної Москви — зле, дуже зле для вільних народів. Невже цього не знають державні мужі, від яких залежить доля багатьох мільйонів?

В. С-ко

Нові книжки

● **Олена Звичайна. Страх.** Роман у двох частинах. Том перший, Українська Видавнича Спілка, Лондон, 1957, стор. 360. Том другий, Лондон, 1958, стор. 420. Обкладинка роботи М. Дмитерка.

● **Нові поезії,** 1959. Ч. 1. Видавництво Нюйоркської Групи. Ню Йорк, 1959, стор. 64. Обкладинка роботи Юрія Соловія, значок В-ва Богдана Певного (Річник Нові поезії).

● **Володимир Янів. Завдання й діяльність У. Х. Р.** Видання Українського Християнського Руху. Випуск І, Інформаційна серія. Париж, Мюнхен, Ноттінґгам, Брюссель, 1959, стор. 128.

● **Дарія Ярославська. Її Ню Йорк.** Скорочена повість. Союз Українок Америки. 1959, стор. 160. (Місце?).

● **Федір Одрач. Півстанок за селом.** Оповідання. Видавництво Юліяна Середяка, Буенос Айрес, 1959, стор. 292. Обкладинка роботи Бориса Крюкова.

● **Проф. А. А. Боголепов. — Церковь под властью Коммунизма.** Институт по изучению СССР. Мюнхен, 1958, стор. 204

● **Документ судової помилки.** Процес Шварцбарка. Націоналістичне В-во в Европі, Париж, 1958, стор. 152.

● **Українська Національна Єдність у Франції. 10 років праці.** Націоналістичне В-во Европі, Париж, 1959, стор. 54.

● **П. Филипович. Поезії.** Редакція М. Ореста. Біографічний нарис О. Ф. Вступна стаття В. Державина. Інститут Літературознавства при Українському Вільному Університеті. Мюнхен, 1957, стор. 152.

Журнали

● **Українське Православне Слово,** Рік X, ч. 6, червень 1959. Савт Бавнд Брук, 1959, стор. 20.

● **Вісті Українських Інженерів.** Рік X, ч. 1 (62), січень - березень, 1959, Ню Йорк, 1959, стор. 24.

● **Українська Літературна Газета.** Рік V, ч. 5 (47), травень 1959, Мюнхен, 1959, стор. 10.

● **Свобода.** Орган Центрального Объединения Политических Эмигрантов из СССР. Май 1959. Мюнхен, 1959, стор. 36.

● **Soviet Society Today.** — A Symposium or the Institute for the Study of the USSR. Munich, 1958, V + 143.

● **Bulletin.** — Institute for the Study of the USSR. Vol. VI. May 1959, No. 5. Munich, 1959, 64.

● **Овид.** Травень - червень 1959. Рік X, ч. 5 (103). Шикаго, 1959, стор. 40. Липень, ч. 6, стор. 32.

● **Бюлетень „Обнова".** Травень - червень 1959, Филаделфія, 1959, стор. 46 (Циклостиль).

● **Нові Дні.** Рік X, ч. 114. Липень - серпень, Торонто, 1959, стор. 32.

● **Вільна Україна.** Збірник ч. 23. Скрентон, 1959, стор. 64.

● **Листи до Приятелів.** Рік VII, ч. 7 - 8 (77 - 78), липень-серпень 1959, Ню Йорк, 1959, стор. 48.

КАТАЛОГ книжок Книгарні „Свободи"

83 GRAND STEET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками або поштовими переказами.

ПРОСИМО ПЕРЕХОВУВАТИ НАШ КАТАЛОГ.

(3)

Мандрівка по головних містах земель України — гра для українського юнацтва	2.90
Маланюк Є.: Остання весна — поезії	1.50
Маланюк Є.: Поезії бр. 2.50 опр.	3.00
Макух, д-р І.: На народній службі брош.	7.75
опр.	9.25
Манило І.: Байкар (вибрані твори)	0.75
Манило І.: Січ і відсіч (нові твори)	0.30
Марґолин А.: Державний устрій Спол. Штатів Ам-ки	1.50
Мірчук П.: Українська Повстанська Армія	3.00
В німецьких млинах смерти	2.00
Михаїл Архиєпископ: Пояснення Єв. від Івана	2.50
Мишуга Л. і Драган А.: Українці у вільному світі	2.00
Мудрик М. А.: Світанки і сумерки	1.00
Нагаєвський І. о.: Тернистим шляхом, спогади священика про Березу	1.75
Назарук О.: Роксоляна, іст. повість	2.50
Наш Львів — Ювіл. збірник під ред. Л. Лепкого	3.00
Не забули спом'янути — памяткова книжка з нагоди відкриття памятника Т. Шевченка	0.50
Неприцький-Грановський Ол.: Іскри віри	1.50
Осінні узори	1.50
Овечко І.: Ти був чужий — Бразилія очима українця	1.50
І сталося чудо Боже (про чудотв. молитви о.Ліми)	0.50
Обірвані струни: антологія поезії бр. 3.00, опр.	3.50
Одрач Ф.: В дорозі — нариси	1.50
Олесь Ол.: Чужиною — поезії	0.50
З журбою радість обнялася — поезії	1.00
Онацький Є.: На руїнах минулого — роман	2.50
Онацький Є.: Спрага справедливости	0.75
Наше національне ім'я — герб	0.35
Очима душі — голос серця — горе — сліви	1.50
Онацький Є.: У Вічному Місті, спогади	4.00
Осьмачка Т.: Китиці часу (нові твори)	0.65
Островерха М.: Гомін з далека — нариси	1.00
Обніжками на битий шлях 1921-1926	1.50
Без докору, міркування на мист. теми	0.75
Паньківський К.: Від держави до Комітету	2.00
Парфанович С.: У лісничівці	1.50
Інші дні	0.80
Загоріла полонина	0.50
У Києві	0.75
Парфанович С.: Люблю Діброву	1.60
Пасічник М.: З вишневих садів — збірка новель і опов.	1.25
Пасічник Т.: Петро Гордієнко, поема	2.50
Перелісна К.: Ой, хто там	0.80
Для малят про звірят, віршики для дітей	0.60
Перелісна К.: Ой хто там? віршики для дітей	0.80
Петлюра С.: Статті, листи і документи бр. 6.00, опр.	7.00
Підручник громадянства (Citizenship Handbook)	0.50
Повстенко О.: Катедра св. Софії у Києві	12.50
Подвезько М. Л.: Українсько-англійський словник	5.00
Англійсько-Український словник	4.00
Понеділок М.: Вітаміни — гумористичні образки	2.00
Понеділок М.: „А ми тую червону калину... (п'єса на 3 дії і п'ять картин)	0.50
Полтава Л.: Чи зійде завтра сонце	1.00
Прокоп М.: Україна і українська політика Москви	0.60
Приходько М.: Я прошу слова	0.60
Рабій М.: Напередодні (історичні нариси)	1.00
Радзикевич Г.: Історія української літератури І, ІІ, ІІІ	4.50
Ріпецький Ст.: Українське Січове стрілецтво	6.00
Савицька І.: Наша хатка	1.50
Сагайдачний П.: В його тіні — нарис	0.75
Самійленко Ст.: Дні слави — спогади	2.00
Соколовський О.: Богун, іст. роман	3.00
Савицька І.: Золоті дзвіночки — казки для дітей	2.00
Самчук У.: Чого не гоїть огонь	3.75
Самчук У.: Волинь ч. І.	2.70
Ост — роман	3.00
Марія — хроніка одного життя	2.00
Темнота, роман	4.00
Сацюк О.: Смертоносці — оповідання на тлі пережитого	1.00
Сенько Г.: Штани латані у клітку	0.40
Народні приповідки — частівки	0.40
Підсовєтські анекдоти	1.00
Сергієнко М.: У кігтях тиранів	1.00
Січинський В.: Історія українського мистецтва ч. І	6.00
ч. ІІ	3.00
Український тризуб	1.00
Чужинці про Україну	1.00

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____

Ім'я і прізвище ____

Адреса ____

Моя НОВА адреса єсть:

Ім'я і прізвище ____

Адреса ____

Адреса ____

ТАРЗАН, ч. 4312. Помста.

Уважно оглядаючи труп мавпи, Тарзан нагло почув шелест в корчах.

Почулося тихе горляне ричання і самець тварюки кинувся в атаку.

Мавполюд відступив у збентеженні. Самець був скажений від люті, і очевидно оскаржував його в спричиненні смерти тварюки.

Посмертні Згадки

Михайло МАРИНЯК, — член 434 Відд. УНСоюзу в Монтреалі, помер несподівано 29-го липня 1959 р., на 53-му році життя, перебуваючи на відвідинах родини в Діп Рівер — Онтаріо. Покійний, б. учитель і диригент хорів, поручник 1-ої Дивізії УНА, член проводу Кружка Пласт-Прияту й пластовий виховник, член української кат. парохії та ін. Товариств у Монтреалі, полишив у смутку дружину, 2 дорослих дітей та сестру з родиною. Похорон відбувся 1-го серпня 1959 ., з укр. кат. церкви Успення Матері Божої, при участи Родини, Знайомих і зорганізованої пластової молоді. — В. Н. П.!

Б. Мельник, секр.

Петро ДОЧИЧ, — член 3 Відд. УНСоюзу в Елизабеті, Ню Джерзі, помер дня 16-го серпня 1959 р., на 71-му році життя. Покійний походив із села Сташевичі, пов. Самбір, Зах. Україна. Був активним та жертвенним громадянином. — Полишив у смутку дружину, 2 синів, членів УНСоюзу. Похорон відбувся в середу, 19-го серпня 1959 р., з церкви св. Володимира. — В. Н. П.!

М. Сухарський, секр.